

Prædiken til 22. søndag efter Trinitatis 2021

Af Mette Høyer Dansøn

Salmer: 8 Om alle mine lemmer, 336 Vor Gud han er så fast en borg,
450 Du kommer, Jesus, i vor dåb, 55 Ved Jesu navn forlades alle synder,

-

289 Nu bede vi den Helligånd, 487 Nu fryde sig hver kristen mand, 731
Nu står der skum fra bølgetop

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus:

Da kom Peter til Jesus og spurgte: »Herre, hvor mange gange skal jeg tilgive min broder, når han forsynder sig imod mig? Op til syv gange?« Jesus svarede ham: »Jeg siger dig, ikke op til syv gange, men op til syvoghalvfjerds gange. Derfor: Himmeriget ligner en konge, der ville gøre regnskab med sine tjenere. Da han begyndte på regnskaberne, blev en, der skyldte ti tusind talenter, ført frem for ham. Da han ikke havde noget at betale med, befalede hans herre, at han og hans kone og børn og alt, hvad han ejede, skulle sælges og gælden betales. Men tjeneren kastede sig ned for ham og bad: Hav tålmodighed med mig, så skal jeg betale dig det alt sammen. Så fik den tjeners herre medynk med ham og lod ham gå og eftergav ham gælden. Men da den tjener gik ud, traf han en af sine medtjenere, som skyldte ham hundrede denarer. Og han greb ham i struben og sagde: Betal, hvad du skylder! Hans medtjener kastede sig ned for ham og bad: Hav tålmodighed med mig, så skal jeg betale dig. Det ville han ikke, men gik hen og lod ham kaste i fængsel, indtil han fik betalt, hvad han skyldte. Da hans medtjenere nu så, hvad der var sket, blev de meget bedrøvede og gik hen og forklarede deres herre alt, hvad der var sket. Da kaldte hans herre ham for sig og sagde: Du onde tjener, al den gæld eftergav jeg dig, da du bad mig om det. Burde du så ikke også forbarme dig over din medtjener, ligesom jeg forbarmede mig over dig? Og hans

herre blev vred og overlod ham til bødlerne, indtil han fik betalt alt, hvad han skyldte. Sådan vil også min himmelske fader gøre med hver eneste af jer, der ikke af hjertet tilgiver sin broder.«

Matthæusevangeliet 18,21-35

I dag er det reformationsdag. Den 31. oktober 1517 hamrede Luther sine teser på døren til kirken i Wittenberg og dermed begyndte reformationen. Vi fejrer reformationen i dag, med at have hele 3 salmer skrevet af Luther, men jeg synes også vi skal fejre med en vilje til at ændre på de ting, der ikke fungerer. – Og da evangeliet handler om den gældbundne tjener, der ikke vil ændre adfærd efter at blive tilgivet, er det oplagt at se på os selv, ... Hvad har vi ikke ændret? Hvad bør ændres? Hvor bør vi reformere vores adfærd?

I Fadervor beder vi, med ordene på rygraden.. ”Forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere...”

Fadervors 5. bøn kommer straks frem, når vi læser om den gældbundne tjener. Hvordan hænger Guds tilgivelse af os sammen med vores evne og manglende evner til at tilgive andre? Og hvordan hænger Guds tilgivelse sammen med vores fortsatte misbrug af skaberværket og manglende grønne omstilling?

Vi er i sammenhæng med hinanden og med hele skaberværket... Og hvad jeg siger nu er altså ikke nyt og moderne, for Frans af Assisi opfattede dyrene og naturen som ligeværdige med mennesker og blev på den måde verdens måske første miljøaktivist. Vi taler om en miljøaktivist født i 1180. Frans af Assisi prædikede for fuglene og bad dem om tilgivelse.

Måske forstår fuglene ikke en prædiken, men vi er afhængige af hinanden. Vi må erkende, at det ikke alene kan være skarverne og sælerne, der tømmer Øresund for torsk, og vores adfærd skal reguleres, hvis der skal være torsk, skarver, sæler og mennesker, der fanger torsk.

Og uden at ville menneskeliggøre dyr, så er vi ved at erkende, at fisk kan føle, og at vi skal omgås dem mere varsomt, også når vi har fanget dem... At det måske ikke er godt nok, når vi lader dyr leve hele livet i små bure, eller fremavler høns, der brækker knogler når de lægger mange store æg til os. Vi bør være vores omgang med dyr bekendt.

Og så er der overforbruget. ... D. 29. juli 2021 var den dag, hvor vi på verdensplan havde opbrugt den mængde resurser, der kunne genetableres i år... Resten af året har vi overforbrugt. Vores egen miljøminister, Lea Wermelin, sagde i sidste uge, at hvis alle havde et forbrug som danskerne, så var der behov for 4 jordkloder.

Vi kan forholdsvist nemt tage evangeliet et til et – og forstå, at vi skal behandle andre mennesker ordentligt, og forstå at vi har fået meget tilgivet i dåben og i nadveren og derfor også bør være inkluderende og tilgivende over for andre mennesker... Men at trække lysten til at bede om tilgivelse derud, hvor Frans af Assisi bad fuglene om tilgivelse – og have lyst til at gøre bod for vores skade, angre og ændre vores klimavaner, ...der er vi ikke helt endnu – og vi må så bede vores børnebørn om at tilgive os vores skyld... vores manglende lyst til at betale gælden.

Selvfølgelig er der er en balance... For vi vil helst ikke have, at skyldfølelsen er det, der skal præge en hel generation. Vi skal have skyld og den efterfølgende anger og ønsket om at gøre bod som drivkraft ... Vi skal ikke blive i skylden og blive fortvivlede.

Skyldfølelse er en lammende følelse. Den blokerer for taknemmeligheden over for Gud. Vi skal stadig og hver dag leve i taknemmelighed over det liv, Gud har givet os. Vi skal ikke blive i den fortvivlende skyldfølelse, men vi skal handle for at gøre det så godt igen, som vi kan...

Bønnen i Fadervor og evangeliet om den gældbundne tjener, erindrer os om, at vi først og fremmest er skyldige over for én, nemlig Gud. Og når vi beder til ham om at »forlade os vor skyld«, så gør vi det i tillid til, at han er den barmhjertige fader, som Jesus har lært os at bede til. Vi tror på en

skabende Gud, der også vil genrejse os på den yderste dag – men derfor bør vores tid på jorden ikke sætte så mange aftryk af negativ art, at der bliver videregivet en gæld til næste generation. Hvem skal i klimagælds fængsel for generationers manglende lyst til at gøre det godt nok?

At vi har en syndserkendelse og ved at vi har fået meget tilgivet af Gud, gennem Jesu offer for os på korset, hvor han har betalt alt på et bræt, friholder os ikke for at agere i verden... Vi skal også tilgive andre og eftergive gæld... Vi skal angre og prøve at gøre det bedre. Vores frelse afhænger ikke af det! Men derfor kræver Gud alligevel, at vi ikke sidder med hænderne i skødet. Vi er sat frie til at handle uden at være tyngede af utilgivet skyld og synd. Når vægten er løftet væk fra os, så kan vi bedre bevæge os frit, bedre gøre det bedre for andre... Også for andre væsener, der også er skabt af Gud.

Klimaet er vores nye næste, som vi skal tage os af. Ikke fordi vi skylder Gud, den gæld er tilgivet, men fordi vi skylder hinanden og næste generation. At forlade andre deres skyld er at ville påtage sig deres gæld ... Vi skal forlade andre deres skyld, fordi vi har fået forladt skyld og synd hos Gud. Vi skal påtage os gæld, vi skal påtage os ansvar og handle på det.

Hvor mange gange skal jeg rydde op efter min bror? – Syvoghalvfjers gange! Hvor mange gange skal jeg forsøge at gøre det bedre? Hver gang!

Tak Gud for at jeg er sat fri til at handle i verden på en forsvarlig og ansvarsfuld måde!

Tak Gud, at du tilgiver mig, at jeg ikke når i mål, og min frelse ikke afhænger af min indsats. Tak Gud, fordi du på trods af frihed stadig forventer noget af mig.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud,
Fader, Søn og Helligånd,

du, som var, er og bliver én sand treenig Gud,
højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed
Amen